Phẩm Một Đứa Con

Kinh Tăng Nhất A-Hàm (HT Thích Thanh Từ - VNC PHVN, 2022)

9. PHẨM MỘT • ĐỨA CON 1. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ? Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: -Ví như người mẹ hết lòng tin tưởng đứa con trai duy nhất, thường nghĩ rằng: "Làm sao để dạy dỗ cho nó thành người?59 Bấy giờ? các Tỳ-kheo bạch Thế Tôn: -Bạch Thế Tôn, chúng con không hiểu nghĩa này. Đức Thế Tôn là căn bản của các pháp. Như Lai chỉ bày điều gì, không ai không nhận lãnh. Cúi mong Thê Tôn nói pháp sâu xa này cho các Tỳ-kheo, chúng con nghe xong xin vâng làm! Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: Hãy lắng nghe, lắng nghe và khéo suy nghĩ! Ta sẽ vì các thầy mà phân biệt nghĩa này. Các Tỳ-kheo đáp: - Xin vâng, Thế Tôn! Bấy giờ, các Tỳ-kheo vâng lời dạy rồi, Thế Tôn bảo rằng: Như ưu-bà-di kia hét lòng tin tưởng sẽ dạy dô các con thê này: "Nay con nếu ở tại gia nên như trưởng giả Chất-đa và đồng tử Tượng. Vì sao thế? Vì đây là mẫu mực, đây là hạn lượng. Đệ tử được ấn chứng của Thế Tôn là trưởng giả Chất-đa và đồng tử Tượng. Nếu ý con trẻ muốn cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia học đạo thì nên như Tỳ-kheo Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên. Vì sao thế? Vì đây là mẫu mực, đây là hạn lượng. Nghĩa là Tỳ-kheo Xá-lợi-phất5 Mục-kiền- liên thích học Chánh pháp, chẳng làm nghiệp tà, dấy khởi phi pháp." Nêu các thầy sanh tưởng nhiễm trước, liền sẽ đọa vào ba đường ác. Phải khéo nhớ chuyên tâm, người chưa đắc cố gắng chứng đắc, người chưa đạt hãy dạt, người chưa chứng nay nên thọ chứng. Sở dĩ như thế, vì này các Tỳ-kheo? sức nặng của tín thí thực chẳng thể tiêu, khiến cho người ta không đến được đạo. Thế nên, các Tỳ-kheo, chớ sanh ý nhiễm trước, nếu đã sanh thì nên diệt ngay. Như vậy, các Tỳ-kheo hãy học điều này! Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. ***

42 KINH TẢNG NHẤT A-HÀM

2. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo: Ưu-bà-di lòng tin thuần thành, chỉ có một con gái. Bà ta sẽ dạy dỗ con thành tựu thế nào? Bấy giờ, các Tỳ-kheo bạch Thế Tôn: Bạch Thế Tôn, chúng con không hiểu nghĩa này. Thế Tôn là căn bản của các pháp. Như Lai chỉ bày điều gì, không ai không nhận lãnh. Cúi mong Thế Tôn thuyết pháp sâu xa này cho các Tỳ-kheo? chúng con nghe xong xin vâng làm! Bay giơ, The Ton bao các Ty-kheo: Hãy lăng nghe, hãy lăng nghe và khéo suy nghĩ! Ta sẽ vì các thây phân biệt nghĩa này. Các Tỳ-kheo đáp: - Xin vâng, Thế Tôn! Bấy giờ, các Tỳ-kheo vâng lời rồi, Thế Tôn bảo rằng: Như ưu-bà-di thành tín kia dạy dỗ con gái rằng: "Nay con ở tại gia nên như ưu-bà-di Câu-thù-đa-la và mẹ của Nan-đà. Nếu con gái muốn cạo tóc, mặc ba pháp y, xuất gia học đạo nên như Tỳ-kheo-ni Sám-ma và Tỳ-kheo-ni Ưu- bát Hoa Sắc.” Sở dĩ như thế, vì đây là mẫu mực, đây là hạn lượng. Nghĩa là Tỳ-kheo-ni Sám-ma, Tỳ-kheo-ni Ưu-bát Hoa sắc thích học Chánh pháp, chẳng làm nghiệp tà, dấy khởi phi pháp. Nấu còn sanh ý nhiễm trước, tự nhiên sẽ đọa ba đường ác. Khéo nhớ chuyên tâm, người chưa đắc quả hãy gắng đắc quả, người chưa đạt hãy cố đạt, người chưa chứng hãy nên thọ chứng. Sở dĩ như thế là vnày các Tỳ-kheo, sức nặng của tín thí thực khó thể tiêu, khiến người không đến được đạo. Thế nên, các Tỳ"kheo chớ sanh ý txrởng nhiễm trước, nếu đã

sanh hãy diệt ngay. Như thế, các Tỳ-kheo5 hãy học điều này! Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 3. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-ve, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. r _ Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo: Ta không thây một pháp nào mau lẹ như tâm, không thê ví dụ, giông như khỉ vượn, một tay buông, một tay bắt, tâm không chuyên định. Tâm cũng như thế, tư tưởng trước với tư tưởng sau chẳng đồng, dùng phương pháp cũng không the mô phỏng, tâm xoay chuyển mau lẹ. The nên, này các Tỳ-kheo9 người phàm

9. PHẨM MỘT ĐỨA CON 43

phu không thể quán sát tâm ý. Thế nên, này các Tỳ-kheo, thường nên hàng phục tâm ý khiến noi theo đường lành và nên học điều này. Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 4. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ? rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: Ta không thây một pháp nào mau lẹ hơn tâm, không thê ví dụ được, giông như khỉ vượn, buông một vật lại nắm một vật khác, lòng không chuyên định. Tâm cũng như thế, tư tưởng trước, tư tưởng sau, suy nghĩ chẳng đồng. Thế nên, này các Tỳ-kheo, người phàm phu không thể quan sát căn do của tâm ý. Thế nên, này các Tỳ-kheo, thường nên hàng phục tâm ý khiến noi theo đường lành. Như vậy, này các Tỳ-kheo? hãy học điều này! r

Bây giờ5 các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 5. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bay giơ, The Ton bao các Ty-kheo: Ta hằng xem thấy việc nghĩ nhớ trong tâm một người. Người này như trong khoảng cánh tay co duỗi, đọa vào địa ngục. Vì sao? Do tâm ác vậy, tâm họ sanh bệnh, đọa xuống địa ngục. Bay giơ, The Ton liên noi kẹ: Ví như có một người, Tâm ôm tưởng sân hận, Nay bảo các Ty-kheo? Diễn rộng nghĩa thú này, Nay chính là phải lúc, Nếu có người mạng chung, Ví khiến vào địa ngục, Là do tâm hạnh nhơ. Thế nên, các Tỳ-kheo, phải hàng phục tâm, chớ sanh các hạnh uế nhiễm. Như vậy, này các Ty-kheo, hãy học điêu này. Bấy giờ, các Ty-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 6. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bây giờ, The Ton bao các Ty-kheo: Ta hằng xem thấy việc nghĩ nhớ trong tâm một người, như trong khoảng cánh tay co duỗi mà sanh lên trời. Sở dĩ như thế là do tâm lành vậy. Đã sanh tâm lành, sẽ sanh lên trời.

44 KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

TX Á • y r-pl Á ry? /\ 1 • À r • i

Bay giơ, The Ton liên noi kệ: Nếu lại có một người, Mà sanh tâm thiện diệu, Nay bảo các Tỳ-kheo, Diễn rộng nghĩa thú này, Nay chính là phải hie, Nếu có người mạng chung, Liền được sanh lên trời, Do tâm lành như vậy. Thế nên, này các Tỳ-kheo, nên phát ý trong sạch, chớ sanh các hạnh uế nhiễm. Như vậy, này các Tỳ-kheo, hãy học điều này! Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 7. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ? rừng Kỳ-đà? vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: -Ta ở trong chúng này, không thấy một pháp nào tối thắng, tối diệu, mê hoặc người đời, không đen được chỗ tĩnh lặng, cột trói vào lao ngục, không giải

thoát được, như là đàn ông trông thấy sắc của đàn bà. Thấy rồi, họ liền khởi tưởng để ,rất yêu kính, khiến người không được tĩnh lặng, trói buộc lao ngục, không cởi bỏ ra được, ý không xa lia, xoay vần qua lại đời này đến đời sau, luân chuyên năm đường, trải bao sô kiêp. Bay giơ, The Ton liên noi kê: Tiêng Phạm âm nhu nhuyên, Lời Như Lai khó thấy, Hoặc lại có lúc thấy, Buộc niệm ở trước mắt, Cũng chớ cùng nữ nhân, Qua lại và nói năng, 9 r Hằng bủa lưới bắt người, Chăng đên được vô vi. Thế nên, này các Tỳ-kheo, nên trừ các sắc, chớ khởi tưởng đắm trước. Như vậy, này các Tỳ-kheo, hãy học điều này! Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 8. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: -Ta ở trong chúng này, chẳng thấy một pháp nào tối thắng, tối diệu, mê hoặc người đời, khiến chẳng được tĩnh lặng, buộc ràng giam giữ, không có lúc giải thoát, như là đàn bà trông thấy sắc của đàn ông. Thấy rồi, họ liền khởi tưởng để ý, rất yêu kính, khiến người không đến được tĩnh lặng, ràng buộc giam giữ, không có lúc giải thoát, ý không xa lìa, xoay vần qua lại đời này đến đời khác, luân chuyển trong năm đường, trải qua bao số kiếp.

9. PHẨM MỘT ĐỨA CON 45

n Á \ Ặ rT-1 í • Ặ _ L * Bay giơ, Thê Tôn liên noi kệ: 1 A Nếu sanh tưởng điên đảo, Dấy niệm tâm ân ái, Trừ niệm ý nhiễm trước, Liền không các nhơ này. Thế nên, này các Tỳ-kheo, nên trừ các sắc, chớ khởi tưởng dính mắc. Như vậy, các Tỳ-kheo? hãy học điều này! Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 9. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ? rừng Kỳ-đà, vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: -Ta ở trong chúng này, chăng thây một pháp nào không có dục tưởng liên khởi dục tưởng, dục tưởng đã khởi liền làm tăng thêm; không sân hận tưởng liền khởi sân hận, sân hận đã khởi liền làm tăng thêm; không thùy miên tưởng liền khởi thùy miên, thùy miên đã khởi liền làm tăng thêm; không có tưởng trạo cử liền khởi trạo cử, trạo cử đã khởi liền làm tăng thêm; không có như là tưởng nghi liền khởi tưởng nghi, tưởng nghi đã khởi liền liền làm tăng thêm, như là quán tưởng bất tịnh nhơ bẩn. Nếu loạn tưởng thì không tưởng dục liền có tưởng dục, đã có tưởng dục liền tăng thêm; sân hận, thuỵ miên... vốn không có tưởng nghi liên khởi tưởng nghi, tưởng nghi đã khởi liên tăng nhiều thêm. Thế nên, này các Tỳ-kheo5 chớ có loạn tưởng, thường nên chuyên ý. Như vậy, các Tỳ- kheo, hãy học điều này! Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 10. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà5 vườn cấp Cô Độc. Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo: -Ta ở trong chúng này, không thấy một pháp nào mà chưa có dục tưởng liền chẳng dục tưởng, dục tưởng đã sanh liền có thể diệt; tưởng sân giận chưa sanh liền chẳng sanh, tưởng sân giận sanh rồi liền có the tiêu diệt; tưởng thùy miên chưa sanh liền chẳng sanh, tưởng thùy miên đã sanh liền có thể tiêu diệt; tưởng trạo cử chưa sanh liền chẳng sanh, tưởng trạo cử đã sanh liền có thể tiêu diệt; tưởng nghi chưa sanh liền chẳng sanh, tưởng nghi đã sanh liền có thể tiêu diệt, như là quán sát nhơ bẩn bất tịnh. Đã quán nhơ bẩn bất tinh thì tưởng dục chưa sanh liền chẳng sanh, đã sanh liền có thể tiêu diệt; sân giận chưa sanh liền chẳng sanh, sân giận đã sanh liền có thể tiêu trừ;... cho đến tưởng nghi chưa sanh liền chẳng sanh, tưởng nghi đã sanh liền có thể tiêu diệt. Thế nên, này các Tỳ-kheo,

thường nên chuyên ý quán tưởng bất tịnh. Như thế, này các Tỳ-kheo, hãy học điều này!

46 KINH TẢNG NHẤT A-HÀM

r

Bây gi&, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm.

Hai Di và Hai tâm, Một đọa, Một sanh thiên, Nam nữ tưởng thọ vui, Hai dục tưởng sau cùng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.